

SLANE VODE

DELITEV VODA

SVETOVNA MORJA

- Morja in oceane, ki so povezani med seboj imenujemo svetovna morja

MORJA

- Ločimo glede na globino, lego in tip obale na:
  - a.) **POLARNA** (vzhodnosibirsko morje)
  - b.) **ROBNA** (Barentsovo, Rumeno, Ohotsko morje)
  - c.) **SREDOZEMSKA** (Sredozemsko, Mehniški zaliv, Severno ledeno morje)
  - d.) **MEDOTOŠKA** (Koralno morje)

ZALIVI

- So manjši deli morij, ki se zajedajo v kontinente
- Se različnih oblik, velikosti in globin
- Fjordi, lagune, lijaki
- Delimo jih po nastanku in gospodarskem pomenu

MORSKI PRELIVI

- So naravne zožine med dvema obalama
- Bospor, Giblartal

PREKOPI

- So umetne zožitve med dvema obalama
- Sueški, Panamski prekop

LASTNOSTI MORSKE VODE

SLANOST

- Izraža se v promilih (povprečna slanost morja je 35 promilov)
- IZOHALINE so črte, ki povezujejo dele morja z enako slanostjo
- Odvisna je od geografske širine, pritokov slane vode, zaprtosti morja, globine in morskih tokov
- Najslnajša morja so okoli povratnika, najmanj slana pa so hladna morja

TEMPERATURA

- Morje dobiva največ energije od sonca
- Največ prejete sončne energije je v tropskem pasu
- Redno se segreva in ohlaja le zgornji sloj vode
- Menjanje temperature v spodnjih slojih je zelo počasno in nastane zaradi navpičnega mešanja vode

BARVA

- odvisna je od količine sprejete in razpršene sončne energije
- globine morja
- rastlinstva na dnu
- kamninske podlage
- onesnazjenost

PROZORNOST

- plankton
- vreme
- temperatura

GIBANJE

- odvisno je od lune, sonca, zračnega tlaka, vetrov, tektonike, temperatur,...

- **PLIMOVANJE**

Je dviganje in spuščanje gladine morja zaradi privlačnosti lune in sonca. Plima pomeni dvigovanje vode, oseka pa njeno umikanje. V enem dnevu imamo dve plimo in dve oseki, ki se menjavata vsakih 6 ur in 12 minut. Največ se globina morja dvigne v lijakastih zalivih odprtih morij.

- **VALOVANJE**

Valovanje je premikanje vode v vertikalni smeri zaradi vetrov. Stale veter vpliva na nastanek enakomernih, dolgih valov, sunkovit pa na nastanek kratkih in odsekanih valov. Valovanje vpliva na oblikovanje obal. NA valove pa vplivajo tudi podmorski izbruhi vulkanov, potresi in cikloni.

- **MORSKI TOKOVI**

Ločimo tople (slane) in mrzle (manj slane) morske tokove. Nastanejo zaradi razlik v temperaturi in slanosti morske vode, stalnih vetrov, tračnega tlaka, plimovanja, odklonske sile,... Močno vplivajo na podnebje.

POMEN MORJA ZA ČLOVEKA

- Hrana
- Nafta
- Turizem
- Vir pitne vode (razsoljevanje)
- Prometna pot
- Rudnine
- Plimske elektrarne
- Odlagališče odpadkov